

55. Nissan från Ryd till Västra Jära



**Serpentinslingrande rinner
vattnet fram i Nissans dalgång.
Lättast kommer man till vattnet
vid någon av de gamla broarna.**

Nissandalen är en sprickdal som vid senaste istiden jämnades ut av isälvarnas sandiga sediment. Idag rinner långa sträckor av ån fram på en flack yta i dalens botten. Omgivande landskap består mest av skog. Vattendrag på flacka ytor bildar meanderslingor och får ett typiskt utseende. En flygbild av Nissan visar ett blått snirklande band omgiven av omväxlande öppen kärrmark och skog.

Nissan börjar i källsjöar och myrmarker på småländska höglandet i kommunens västra delar. I Nissans övre del finns en genuin öringstam.

Tidigare var öringarna i åns olika sträckor mer åtskilda, eftersom flera gamla dammar fungerat som vandringshinder. Jära vattensåg från 1862

är en kulturhistorisk miljö, där öringen numera kan passera genom att en fiskväg byggts. Utrivningen av Unneforsdammen har också skapat vandringvägar från Nissafors och uppåt.

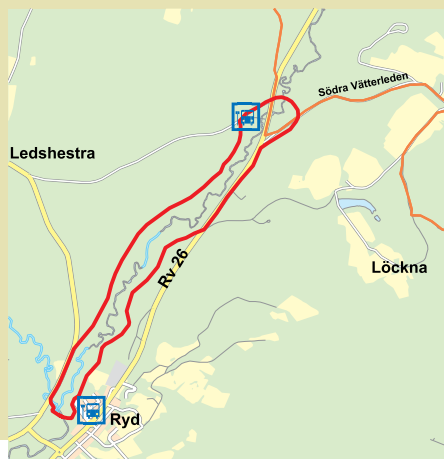
Andra kulturhistoriska miljöer i Nissan är Spaafors söder om Ryd och Hoppebo kvarn vid Unnefors.

Nissan har ett rikt djurliv. Förutom öring och elritsa finns även abborre, ål, bergsimpa, bäcknejonöga, gädda, lake och mört. På botten lever olika sorters sländor varav flera är skyddsvärda. Sländor och andra bottenlevande djur hör till öringens favoritföda.

Även många fåglar hittar till Nissans olika miljöer. Smålommen häckar i myrarnas smågölar och Nissans källsjöar. Kungsfiskaren fiskar i de

lugnflytande delarna av ån. En annan karakteristisk fågel man kan spana efter är strömstaren. Den gillar forsande vatten. Där kan den sitta på en sten före och efter jakten på sländelarver och andra bottenlevande djur.

Förr i tiden var marken närmast ån ofta ängar och betesmarker. I de våtaste partierna fanns våtslätterängar, en fodermark, där ån regelbundet gav näring till årets skörd av vinterfoder till gårdens djur. De äldsta och största träden vid ån har vuxit upp i detta ljusöppna landskap. En del av dem är idag torrträd och högstubbar och därigenom lämpliga som boträd för fåglar. En del växter från denna tid är stenmåra, gräset stagg, svinrot, gökärt och ängsvädd.



VÄRT ATT VETA

I Ryd kommer man till ån vid gamla Mulserydsvägen (som idag är en cykelväg) med gamla vägens kännetecken: trevägskorsning, stora tallar och tidigare vägvisare. Ett annat ställe är i höjd med Västra Jära. Här är stränderna brantare och vattnet mer strömmande. Södra Vätterleden följer en gammal väg över Nissan på en stenvalvsbro.

VÄGBESKRIVNING: Från väg 26, Nissastigen, sväng vid vägskylt Västra Jära. Efter ca 150 m kan du stanna vid en liten ficka vid sidan av vägen och gå en stig mot Nissan och vandringsleden Södra Vätterleden. I Ryd sväng i norra rondellen till Mulserydsvägen till gamla bron över Nissan.

PARKERING: Inga iordningställda parkeringar finns.

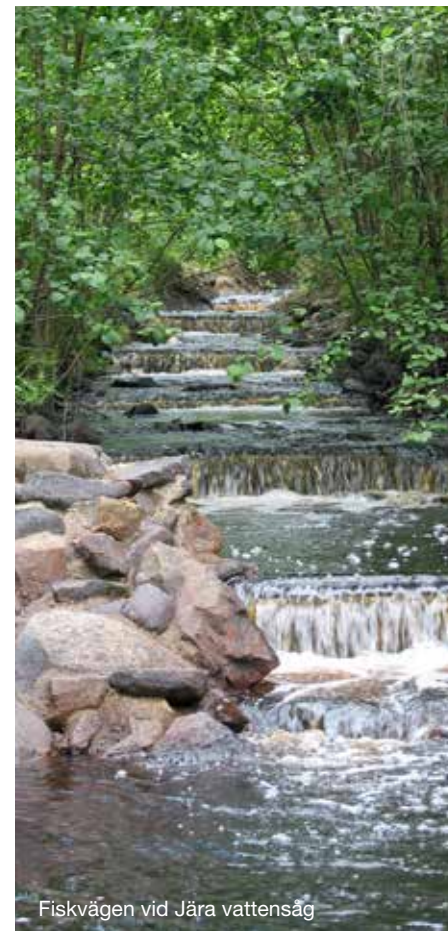
BUSS: Mot Gislaved till hållplats Västra Jära eller Ryd.



Nässelfjäril



Gamla Mulserydsvägen i Ryd



Fiskvägen vid Jära vattensåg



Stenvalvsbron vid Västra Jära